Nyílt levél az európai intézmények vezetőinek, az európai, orosz és ukrán államfőknek, valamint a NATO-nak[1]

2022. február 24.

Az Európai Fogyatékosságügyi Fórum (EDF) felszólít minden felet, hogy biztosítsa a fogyatékossággal élő személyek védelmét és biztonságát Ukrajnában, tiszteletben tartva:

- a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményből eredő kötelezettségeiket, különösen az Egyezménynek veszélyhelyzetekre és humanitárius vészhelyzetekre vonatkozó 11. cikket;
- az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2475 (2019) számú, a fogyatékossággal élő személyek konfliktusban való védelméről szóló határozatát;
- a nemzetközi humanitárius jogi alapelveket.

Bármely válság- vagy konfliktushelyzetben a fogyatékossággal élő személyeket aránytalanul nagy mértékben fenyegeti magára hagyatottság, az erőszak és a halál, valamint a biztonsághoz, a segélyezéshez és a helyreállítási támogatáshoz való hozzáférés hiánya. A fogyatékossággal élő nők fokozottan ki vannak téve a szexuális erőszak kockázatának, a fogyatékossággal élő gyermekek pedig nagyobb mértékben vannak kitéve a bántalmazásnak és az elhanyagolásnak. A biztonságra és az menekülésre/evakuálásra vonatkozó alapvető fontosságú információ gyakran nem akadálymentes, és maguk az evakuációs központok is ritkán akadálymentesítettek, ami azt jelenti, hogy a fogyatékossággal élő emberek nagyon sokszor magukra maradnak.

Ukrajnában 2,7 millió fogyatékossággal élő személyt tartanak nyilván. Az országban lévő civil kapcsolataink megerősítették, hogy a fogyatékos emberek helyzete elkeserítő. Kijevben például az óvóhelyek nem akadálymentesek, így a fogyatékossággal élő emberek kénytelenek otthon maradni, és fogalmuk sincs, hová mehetnének biztonságban.

Azok a fogyatékossággal élő emberek, akik intézetben élnek, és akiket már eleve elszakítottak a közösségüktől, annak vannak kitéve, hogy magukra hagyják és elfelejtik őket. Csak Ukrajnában legalább 82 ezer gyermeket különítettek el így a társadalomtól, és nagyon sok fogyatékossággal élő felnőttet tartanak tartósan intézetben.

Felszólítjuk a politikai vezetőket és a válsággal foglalkozó valamennyi humanitárius szereplőt, hogy biztosítsák, hogy a fogyatékossággal élő emberek:

- férjenek hozzá teljes mértékben minden humanitárius segítséghez;
- kapjanak védelmet az erőszakkal, a bántalmazással és az elhanyagolással szemben;
- kapjanak hozzáférhető tájékoztatást a biztonsági és segítségnyújtási protokollokról, az evakuálási eljárásokról és az elérhető támogatásról;
- férjenek hozzá teljeskörűen az alapvető szolgáltatásokhoz, ideértve a vízellátást és a szennyvízelvezetést, a szociális támogatást, az oktatást, az egészségügyi ellátást, a közlekedést és a tájékoztatást.
- minden érintettet tartsanak számon és ne hagyják őket magukra; az intézkedések vonatkozzanak a bentlakásos intézetekben élők teljes körére, és az árvaházakban élőkre is;

[1] A közlemény angol nyelven elérhető: https://www.edf-feph.org/protection-and-safety-of-persons-with-disabilities-in-ukraine/

és az áthelyezési vagy evakuálási intézkedések nem kényszeríthetnek még több fogyatékossággal élő személyt arra, hogy ilyen intézetekben éljen.

- a fogyatékos embereknek az őket képviselő szervezeteken keresztül érdemben részt kell tudni venniük minden humanitárius tevékenységben.

Ezen túl különös figyelmet kell fordítani a leginkább veszélyeztetett személyekre – ideértve a nőket, a gyermekeket, a vak és siketvak személyeket, a pszichoszociális és értelmi fogyatékossággal élő személyeket, valamint a magas támogatási szükségletekkel élő személyeket.

Ma teljes körű konfliktusnak vagyunk tanúi európai földön. Az ukrajnai helyzet eszkalálódásával az Európai Fogyatékosságügyi Fórum (EDF) sürgősen emlékezteti az államokat arra a felelősségükre, hogy biztosítaniuk kell valamennyi fogyatékossággal élő személy védelmét és biztonságát.

Az EDF továbbra is figyelemmel kíséri a helyzetet, és kapcsolatban áll partnereivel.

Yannis Vardakastanis

az EDF elnöke,